

πιστημίου. Πρόκειται, μέσα στον κύκλο της χριστιανικής ανθρωπολογίας και κοσμογονίας, για ένα σοβαρό, διαυγές και ύψιστα κριτικό κείμενο που συνιστά μία ιστορική, φιλοσοφική και θεολογική κυρίως θεώρηση του οικολογικού προβλήματος που συνέχει σήμερα τα πνεύματα. Ξαίρει να μελετηθεί από όσους πονούν για το μέλλον της ανθρωπότητας. ☐ 'Από το λεβεντονήσι της Κρήτης ο εξάρετος φιλόλογος και γνήσιος ποιητής Γιώργης Μανουσάκης μās στέλνει με ζηλευτή σεμνότητα τη νέα ποιητική του συγκομιδή: στις εκδόσεις Πρόσπερος ένα ποιητικό τρίπτυχο, «Χώροι άναπνοής». Ποιήματα άγρυνπίας, άποστάγματα μοναξιάς, εϊκόνας της μέρας και της νύχτας άπ' όπου πιάεται ό ποιητής για να άκουστεί ή σοβαρή, ειλικρινής φωνή του από βαθιά. ☐ Ξεάρετος μαθητής του Πεντζίκη ό Άλξξανδρος Κοσματοπούλος που ώστόσο, με τρόπο περίπου άδιόρατο άρχίζει να έκπύσει τη δική του φυσιογνωμία, άποδίδει μετά λόγου τα πνευματικά τροφεία στις εκδόσεις «Ροές» μ' ένα πόνημα — διευρυμένη όμιλία με τίτλο «Λόγος εις Νίκον Γαβριήλ Πεντζίκη». Σπάνιας ήθικης ώραιότητας χειρονομία στις μέρες αυτές της άγνωσούνης και συσκότισης που ζουμε. ☐ Άπό την έράσμια Θεσσαλονίκη, από χρόνο σε χρόνο ρέει ένας αδιάπτωτος, στιχουργικής ευγένειας και πλούτου ψυχής ποταμός: τα όγκώδη βιβλία του ποιητή Σαράντου Παυλέα. Ίδου και το πλέον πρόσφατο, ή «Εισαγωγή στα μέγιστα και έλάχιστα σύμπαντα» σέ 280 μεγάλες σελίδες ύμνείται ό άνθρωπος, ή πατρίδα και ή ανθρωπότητα με τρόπο σαγηνευτικής συγκίνησης και λόγου άνθρώπατου, άσυγκράτητου. Άξιος ό μισθός τέτοιου άκαταπρόχτου έργατι! ☐ Μετά από εκείνο το άλησμόνητης δύναμης βιβλίό «Όσο άκούω σε χρώμα» ό Γιάννης Τζανετικάκης μās χαρίζει ένα νέο, έξαιρετικό ποιητικό βιβλίό (στις εκδόσεις Τό Δέντρο) με τίτλο «Τά ζώα της Κυριακής» — βιβλίό όπου ή μοναχική του ψυχή, μ' άδιαφόρετο τάχα τρόπο, γυρίζει στον κόσμο και τον συμμαζεύει σ' ένα τρόπο γραφής άντιλυρικό, κάποτε σουρρεαλιστικό, όδύνης λέξεις, χάραγμα με γυαλί. ☐ Κάποιος φημισμένος βυζαντινός ιστορικός, ό Πρόκόπιος ό Καϊσαρεύς άφησε για τους μεταγενέστερους όσα ζωντανά, ένδιαφέροντα και χαρακτηριστικά διαδραματίζονταν την έποχή του Ίουστινιανού στο περιθώριο της έπιστήμης — της μεγάλης Ίστορίας και όλα αυτά με τίτλο «Άνέκδοτα ή άπόκρυφη ιστορία» εξέδωσε ή δαμόνια «Άγρα» σ' έναν ώραίο τόμο μεταφρασμένα εύστοχα από την Άλόη Σιδέρη. Άκόμη μία έπιτυχία — έστω κι άν δεν πι-

στεύουμε τον Πρόκόπιο σε όσα φοβερά κακεντρεχή άφηγείται... ☐ Μία ευγενέστατη, άπροσδόκητη ποιητική παρουσία τά «Ποιήματα» της Λιλής Πρεβελάκη από τις «Εκδόσεις τών Φίλων». Πού είχε κρυμένα τόσα χρόνια αυτά τά διαμαντάκια, αυτά τά δυνατά γυναικεία λόγια, βλαστήματα μιάς έκτακτης εδαισθησίας και μιάς όνειροπόλας ψυχής; Την ευχαριστούμε. ☐ Ή ποιητική φωνή του Ά Εύτέρη Ξανθόπουλου δεν έχει άπαλειφθεί από τη μνήμη μας. Ξέρει να λαξέυει, στίχους ζωντανούς, άνυσπασμένους από τά κατάγια της ύπαρξής του και να τους ύψώνει σ' ένα φως γλώσσας με λέξεις λίγες, τλσεσφóρες, συχνά αίματηρές κι έναν τρόπο γραφής της άγενιάς του, νόμιμο μίγμα συγκρατημένου σε όρια λυρισμού και ύππεραλιστικής άμεσότητας. «Τό κόκκινο δωμάτιό» του έχει ποιήματα που τά θυμάται κανείς. ☐ Περίεργο αλλά γνήσιο τό ποιητικό βιβλίό του Δημήτρη Ν. Κεράνη («Ερώνη», με σύνθεση λόγου σε τρία μέρη που συνοδεύεται μ'ένα έξαιρετικά ένδιαφέρον δοκίμιο για την σημειογραφία του ποιητικού λόγου (έκδ. Δελφός). Ένας γόνιμος λυρικός λόγος συγκερνάται με μία στοχαστικότητα άβρη. ☐ Ό Σωτήρης Δ. Τρυφώνόπουλος συνεχίζει την μοναχική ποιητική του άνάβαση με τό νέο βιβλίό του «Κήρανθεμα» (στού Φιλίππότη) — ποιητική άλληγορία της τρίτης ήμέρας της δημιουργίας, με έξαρση λυρικού λόγου, σ' ένα έράσμιο φως άγαθούνης και ύψηλοσούνης. ☐ Ποιήματα χαριστώμενα για παιδιά και για μεγάλους μās χαρίζει ή Άύντια Αύλωνίτου από τον Καναδά με «Ένα άρμυρό ταξίδι» της. Άπολαυστική ή άνάγνωσή τους. ☐ Άν είναι τό πρώτο βιβλίό, αυτό τό «Άγνώστων λοιπόν στοιχείων» του Θ.Π. Ζαφειρίου, πρέπει να καλωσορίσουμε έναν αυθεντικό ποιητή, δραματικό, συγκρατημένο, συχνά άυστηρό που κι άν άκόμη δεν βρήκε την μόδική του φωνή, ή δύναμη του λόγου του μάς έντυπωσιάζει και του σπίνγουμε τό χέρι από καρδιάς. ☐ Τέλος: ίδου ό Ά' τόμος του κλασικού, δαιμονικού έργου του Λαείος «Οί έπικίνδυνες σχέσεις» σε μετάφραση - έξαιρετη δουλειά, του Άντρέα Στάκου. Πρέπει όμως να περιμένουμε τον γ' τόμο για να ζήσουμε την καθαρή μέσα σ' αυτό τον κόμπο έχιδνών και άθώων. Κι αυτό, ένας μικρός όθλος της «Άγρας». ☐ Τελειώσαμε έτσι με τά βιβλία που έλαβε ή «Ευθύνη» ως τά τέλη Δεκεμβρίου 1988 και από τό προσεχές τεύχος θ' άρχίσουμε να παρουσιάζουμε τά άξιολογηθέντα βιβλία που μās ήρθαν μετά την Πρωτοχρονιά του 1989.